

## رهجهب تهيب نهردوغان و سياسهتی يهك بان و دوو ههوا

### سیامه نند

له کۆبوونهوی داووسی وولاتی سويس، ژهمارههينك له سه ره زك كۆمار و سه ره زك وهزیرانی وولاتانی جیهان تیایدا به شدار بوون، له نێوان شیمون پرێز سه ره زك كۆماري ئيسرائیل و رهجهب تهيب نهردوغان شه ره قسه هاته ئاره و سه ره زك وهزیري توركیه به رهخه له شیمون پرێز كۆبوونهوه که به جی هیشته و گهرايهوه توركیه. رهجهب تهيب نهردوغان له قسه كانیدا بهرانبه سه ره زکی ئيسرائیل، دهولتهی شه وولاتهی تاوانبار کرد که خه لکی شاری غه ززه له فله ستین کوشته وه و بێ ره جی بهرانبه ره خه لک نوانده. شکی تیدا نیه، نه وهی ئيسرائیل له جهنگی ۲۲ رۆژه له بهرانبه ره خه لکی بێ تاوان له غه ززه نواندی رهفتار و کرده وه یه کی بێ ره جمانه بوو، ته نانه ته ناتوانی له خانه ی دیفاع و پارێزگاری بۆمبێردی که ئيسرائیل زۆر جار به وه پاساری بۆ دینیتته وه. هه ره له پێوه نیده دا، ده بی شه راستیه شه به لیه ن که ریکه خرای هه ماس له سه ره هه لمان و دروست کردنی شه جهنگه بهرپرسه و به شیکێ زۆری شه ما و ویرانی و کوزرا و نو قستانانه ی له وه جهنگه وه که و ته شه له نه ستۆ ریکه خرای هه ماس و هاندان و ده ستپه و ده رانی رژی می ئێران و رژی سوریه وه بوو. له گه ل شه راستیه شه، وه ک گوتمان کوشته نی خه لکی بێ تاوان و ژن و مندا ل ه یچ پاسا یێکی بۆ نیه و کرده وه یێکی ناره وایه.

به لām نایا رهجهب تهيب نهردوغان و دهولتهی توركیه به راستی غه م خۆری گیانی مرۆفه بێ تاوانه كان؟ نایا ته نیا کوزرانی ژن و مندا لی بێ تاوانی فلسطینه کان جیهانیته؟ دهولتهی توركیه له کاتی دامه زرایه وه تا ئیستا تا چه ند توانیوه و یستویه تی به وه بهر ی بێ ره جی ژن و مندا لی کوردی کوشته وه و خه لکی بێ تاوانی کوردی له سه ره ما ل و حا لی خۆ یان ده رکرد وه. ده یان هه زار شه رمه نی له سه ره ده می عوجا نیه کاندایه قه تل و عام کران و ما لیان به تالان برا و ژنه کانیان کویله کران. ده یان هه زار ها وولاتی کورد به هۆی سه تم و درنده یی ده سه لاته کان له توركیه نیشتمان یان به جی هیشته و ئاره واری وولاتانی ئورویایی و ده ورو به ره بوون، که به شیکێ بهرچا و له و کورد نا واره نه ئیستا له که مپیت له نزیک شاری مه خور له کوردستانی عێراق له هه له و مه رجیکێ ناله بار دا ژیان ده به نه سه ره.

سه تم و هه ره شه ی ده ولتهی تورك، ته نیا تابه ته نیه به و ۲۰ ملیۆن ها وولاتیه کوردی که له کوردستانی توركیه دان، به لکو شه سه ته مانه ی ده ولتهی توركیه له سنوره کانی دیاری کرا و شه وولاته شه تیده په ره یێن و ها وولاتیانی کورد له کوردستانی عێراق و شار و دێ شه به شه له کوردستانی کوه توره به سه ره هه شه و مه ترسی هیتزه سه ربازیه کانی توركیه.

دیاره رهجهب تهيب نهردوغان و باقی ده سه لاتداری تورك خوینی کوردیان بێ سوور نیه و گیانی کوردانیان به لاره مه به ست نیه، هه ره بۆیه بوون به کاسه ی له ناش داغتر و خۆ یان کردۆته کراس سووری پیش له شکر شه ویش ته نیا به قسه کردن و هه را و هوریا بۆ دیفاع له هه ماس له ژێرنا وری نیگه رانی له کوزرانی ها وولاتیانی بێ تاوان له غه ززه.

به راستی شه هه لوێسته ی رهجهب تهيب نهردوغان مه به سته سیاسی تیدایه و ه یچ کات ناتوانی بیه ته به لگه بۆ شه وه ی ده سه لاتداری تورك خوینی مرۆفه کانیان به لاره گرینگه و به غه م خه لکی بێ تاوانه وه، ته گه ره شه مه به سته ده سه لاتداری توركیه بوا یه، ده سوو ه یچ کات خه لکی کوردیان سازار نه دایه و ده ره ده ره نا واره یان نه کردنایه و لاران و په ره مندا لی کوردیان نه کوشتا یه.

دیاره نا کرێ چاره وانی له ده سه لاتداری توركیه بکرێ که شه سه ته مانه ی له بهرانبه رکورد ده کرێ و ژن و مندا لی کورد ده کوزرێ، شه هه لوێسته درنده ی رژی ناخوندی ئێران که ئیستا بهرانبه ره به گه لی کورد و تیکرایی خه لکی ئێران ده نیوتی، مه حکوم بکه ن و به ناره وای بزانی، هه ره وه چۆن رژی سه دام حسین، زیاته ره ۱۸۲۰۰۰ کوردی نه فغان و بیه ره وشو یێن کرد و له ما وه یێکی که مدا ۵۰۰۰ ژن و مندا ل و مرۆقی کوردی له شاری هه له بجه به گازی شیمیایی خنکاند.

به لی شه وه ی رهجهب تهيب نهردوغان ده یلی ته نیا بۆ سه ره رفی ناوخۆ یی و خۆ شه یێن کردنه له لای رای گشتی و ه یچ به نه مایێکی راستی تیدا نیه. بۆیه ده بی به رهجهب تهيب نهردوغان به لیه ن شه وه ی تۆ ده یکه ی سیاسه تی یه ک بان و دوو هه رایه و له داها توره و رو ی راسته قینه تان بۆ هه موو که س ده ره ده کو ی.

## فیستیقالیک بو کورته فیلمی کوردی ریکه خری

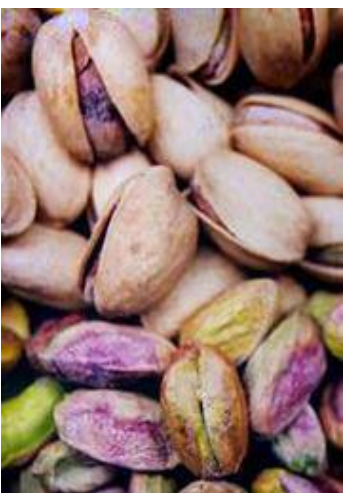


فیستیقالی کورته فیلمی کوردی له شاری مالبورنی پایته ختی ویلایه تی ویکتوریا ئوسترا لیا سازده که ن. له و ریکه خرای ئوسترا لیا بوا ری سیینه ما ی ئوسترا لی و جیهانی ناماده ده بن.

مه رهجه کانی به شدار بوون: هه موو فیلمه کان به شه یوه ئۆر جینا ل وه کوو خۆ یان نیشان ده درێن، به شدار بووی پیتشیرکی ده بیته فیلمه که ی به وه ریکرانی ئینگلیزیه وه ژێر نووس کرا بیته. \*\*\*

پاش شه سه ره که و ته مه زنه ی که فیستیقالی کورته فیلمی کوردی له نوامه ری سا لی ۲۰۰۷ له سیدنی به ده ستپه ینا و بو وه جینگای سه ره جی میدیا و راگه یانده کانی ئوسترا لیا و زیاته ر نا شنا کردنی کورد و هونه ری سینه ما ی کوردی به ئوسترا لیا یی و نه ته وه کانی تری شه وولاته، هه مان تیمی شه فیستیقاله به سه ره په رشتی و به رتیه بردنی هونه رمه ندان "نایا جیهانی و حسین جیهانی" له مانگی ئا وریلی ۲۰۰۹ دوو هه مین

## به خواردنی پسته خو لاواز بکه ن



به ره په رچه دانه وه کانی فکری مرۆقه و پێوه ندیکی به برسیه تی و تیشوی نیه. به پروای دکتۆر پینتر، شه شته بۆته هۆی شه وه ی که بهرنامه کانی خواردن له کرده و ده سه ره نه که ی، به لām به گۆرانیکی که م له و خواردنانه ی بێ ی اها توره دتوانی خواردن که م بکرته وه، به بێ شه وه ی که هه ست به برسیه تی بکرێ. هه ره له م باره دا میوه گه لی ناوکه دار وه ک با دام، گویز یا پسته، جینگه وه یێکی شیاون به لām خالی گرینگ له م به ینه دا هه لپه زاردنی دروستی نه وانه یه.

زۆریه ی که سه کان، به تابه ته نافرته کان له خواردنی پسته خۆ ده په رتێن. شه وان هۆی شه م خۆ یاراستنه ده گه رتینه وه بۆ ترس له قه له و بوون و زیاده بوونی قورسی کیشی له شیان. به لām لیکۆ لینه وه کان ده ریان خسته که خواردنی پسته نه ته نیا نایه ته هۆی قه له ی، به لکو ریکه ی له جه لته ی دلیش ده کا.

له م رۆژانه دا له شه یکی جوان و مام نا وه ندی ناره زووی شه ژن و پیا وانه ی که بۆ هیتانه دی ناماده ن هه موو ریکه گان تا قی بکه نه وه. به لām خالی گرینگ شه مه یه که ژماره یێکی که م ده توان به شه یوه ی ریکه و پیتک پا به ندی بهرنامه ی خواردنیان بن و زۆر که س هه ره له سه ره تای هه فته ی یه که م بهرنامه ی خواردنیان تیک ده دن.

له م ما وه دا دکتۆر جیمز پینتر له زانکۆ ایست ایلینو یز ی شه مریکا، تیسورکی به ناو "پرنسیپ پسته" خستوه ته به ریاس. نا و برا و ده لی: زۆر که س له مرۆقه کان کاتی که خواردنیان له قاپکی گه ره دا بۆ تیکه ن، زیاته ره راده ی ناسایی ده خۆن. هه رواش کاتی که په ردا خي گه ره به کار ده هیتن، هه ره به م نه ندازه زۆره مه شروب ده خۆنه وه. شه م جه ز به خواردن یان زۆر خواردنه وه یه، ته نیا ده گه رتیه وه بۆ

## وه ره زش کردن مه ترسیه کانی سه ره تان که م ده کاته وه

شه نه خۆشییه کوشه نده یه پیا رتێن، به لکو رۆژانه بۆ ما وه ی ۳۰ تا ۶۰ خوله که به بێ رۆیشته یان دوو چه ره خه و ده یان هۆی تری جووله به خش به جه سته واده که ن که له مه ترسی توو شه بوونی نه خۆشییه کانی سه ره تان و دل و تیکه دوو بکه ونه وه.

له توو یه وه یه کی تریش دا ده ره که و توه که له و سا لانه ی دوایه دا شه نه خۆشییه له نیو ژناندا به رتیه کی زۆر زیاده یکرده و نه وانه ی قه له و و کیشیان له پیتویست په ره، زیاته ر تووشی سه ره تانی مندا لان و هیلکه دان ده بن.

رتیه کی زۆری ژنانی ئالمانی تووشی شه ده رده ن و له ده وای لیکۆ لینه وه یه کی زۆری شه دوو نه خۆشخانه ی زانکۆ کانی نا و برا و ئالمان ده ره که و ته ته نیا ریکه ی خۆ یاراسته له وه خۆشییه وه ره زش کردنه. \*\*\*



له دوو توو یه وه ی هه ره دوو نه خۆشخانه ی زانکۆ (هامبورگ و ها یله بیرگ) ی ئه لمانی دا ده ره که و توه که شه ژنانه ی له ده وای ته مه نی قه ره ییدا وه ره زش بکه ن یان زۆر بچو یێن، که مه تر تووشی نه خۆشی سه ره تان ده بن، له توو یه وه که دا هاتوه مه رج نییه ژنان ته نها له سه تته ره کاند و وه ره زش بکه ن و خۆ یان له مه ترسیه کانی

## سووده کانی پیکه نین



توو یه وه ته ندره و سه تیه کان لیکۆ لینه وه یێکی زانستان له سه ره شتیا وازه کانی پیکه نینی مرۆقه نه غامدا ه که نیشانی ده دا تا چه ند کار یگه ری پۆزه تیفیان له سه ره هه ست و ده روون و ته ندره وستی گشتی مرۆقه هه یه، بۆ زانیاری زیاته ره شه خا لانه بچو یه وه:

- ۱- بزه: سه ره جم ماسو لکه کانی رووخسار نارام و هیتو ره ده کاته وه، له گه ل شه مه شدا ده بیته هۆی دروست تکر دنی چه نه ند کار دانه وه یێکی هه سته کی که سه ره جم کار دانه وه هه سته ییه کانی شادی و مرۆقه هه یه.
- ۲- پیکه نین: مادی نارام که ره وه ی جوۆری (نه ندره و فین) له له ش زیاده کات و به مه شه جه سته ی مرۆقه هیتو ره و نارام ده کاته وه.
- ۳- پیکه نین به ده نگی به ره ز: لیکۆ لینه وه زانسته ی کان ناما ژه یاندا وه، پیکه نین له ناخی دل وه کار یگه ری له سه ره دا به زانندن هۆرمۆ نه کانی سیکس هه یه و کار یگه ریشی تا ۲۴ ساعه ته ده مینیتته وه.
- ۴- سی خوله ک پیکه نین به ده نگی به ره ز بهر امه ره به ۱۰ خوله ک وه ره زی ژمناس تیکه که نه مه ش کار یگه ریی باشی له سه ره ته ندره و سته مرۆقه هه یه.

## ووته ی به نر خ

شۆرش کردن زۆر ناسانه، به لām خورا گری و درێزه پیدانی شه سته م و سه خته. (رۆما ریو)  
 وامد مه زانی و لات وه زیری روونا کبیر و ژیری ده و ی، به لām تازه ده زانم پاشای عا دن و راستی ده و ی. (شه میر که بیر)  
 من و خه لکی "ناتین" نه زانین، من ده زانم که نه زانم به لām شه وان نازانن که نه زانن. (سو قرا ت)